

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

CLEVELAND, O., MONDAY MORNING, MARCH 17, 1941

LETO XLIV. — VOL. XLVII

Anglija hiti s 300,000 mož močno armado na pomoč Balkanu, namerava ofenzivo proti Nemčiji

Zatrjuje se, da je Anglija že izkrcala na Grškem 100,000 mož. Jugoslavija bo zavlekla pogajanja z Nemčijo, da vidi, kaj bo napravila angleška armada v Grčiji.

Belgrad, 15. marca. — Anglija, ki se z vso naglico pripravila, da začne z ofenzivo proti nemški armadi v južni Evropi, hiti s 300,000 mož močno armado na Balkan, od katere jo je 100,000 mož na Grškem. Načrt Anglije je, da kakor hitro mogoče zbere armado na Balkanu, nakar bo udarila po nemški armadi v Bolgariji.

Angleške čete, ki so že v Grčiji, imajo s seboj bojne tanke in metalce plamenov. Te čete se izkrcavajo v petih grških pristaniščih.

Novica, da hiti angleška armada na Balkan, je dala tudi Jugoslaviji več poguma, da je postala bolj objestna napram osišču. Nek visok vladni uradnik je rekel, da se bo poskušalo zavleči pogajanja z Nemčijo, da se bo videlo, kakšen bo uspeh angleške armade na Grškem.

Očividci pripovedujejo, da se pomičejo angleške čete že proti severni Grčiji. Te čete obstoje iz Avstrancev, Novozelancev, Kanadčanov in Angležev. Nekaj teh je pravkar dospelo od doma, mnogo jih je pa iz afriških bojišč.

Angleške transportne ladje ne prestanto vozijo po Sredozemskem morju med Grčijo, Palestino in Afriko. Dobro poučeni diplomatski viri trdijo, da Anglija ni toliko časa poslala armado v Grčijo, dokler niso dospeli tje tanki, topovi in drug material.

Splšno se sodi, da se bliža kritičen trenutek na Balkanu. Nemčija ima pripravljene po bolgarskih zrakoplovnih pristaniščih bombnike, da udarijo na grško zemljo. Mnenje je tudi, da se Nemčiji ni posrečilo privesti do premirja med Grčijo in Italijo.

Skozi Belgrad so vozili danes truki, polni vojaštva. Nihče ne ve, kam so se odpeljali. Vsi kolodvorci so polni rezervistov, ki hite pod orožje.

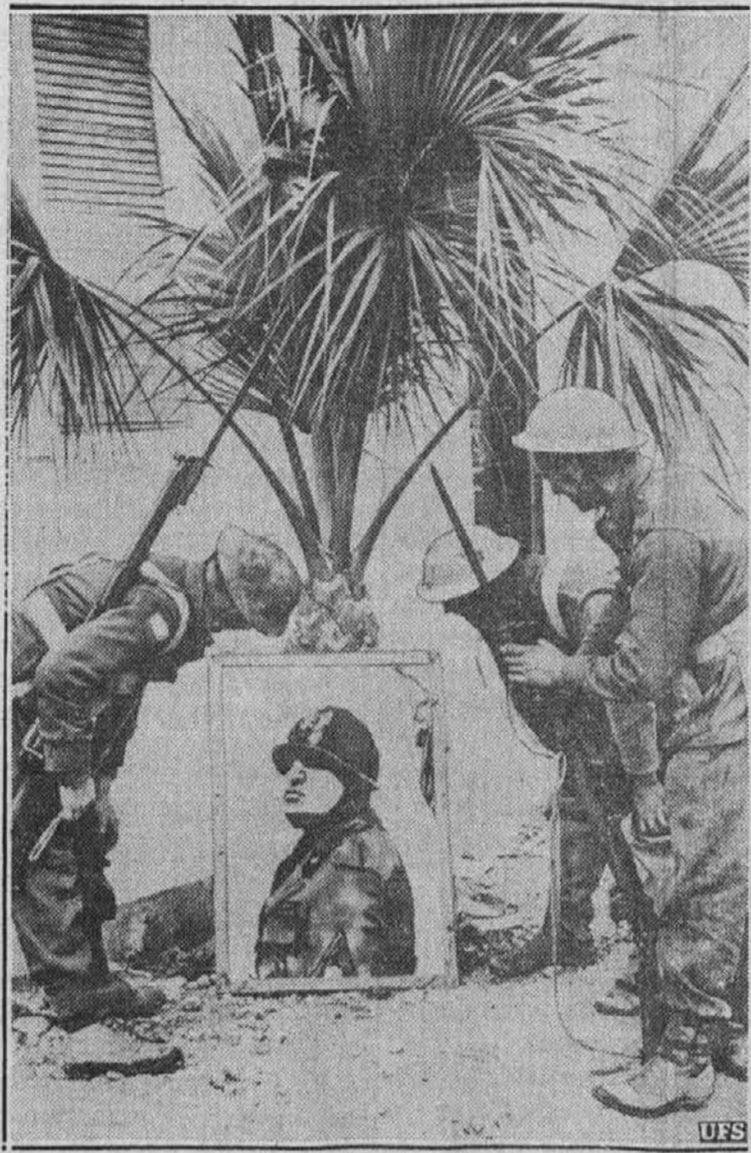
Vojne priprave se po vsej Jugoslaviji nadaljujejo z mrzlično naglico. Vojaštvo je na pohodu vsepovsod in ozračje je polno bojnih letal. Vlada jemlje posloplja za vojaško uporabo. Vlada je posvarila vse vojaške atašeje inozemskih vlad, da ne smejo oditi iz Belgrada brez posebnega dovoljenja.

Rooseveltov govor, v katerem je obljubil vso pomoč Angliji in njenim zaveznikom ter zadržala poročila, da je Anglija izkrcala vojaštvo na Grškem, je še bolj pokrepil odpor Jugoslavije proti osišču.

Srbski vojaški in politični voditelji javno zahtevajo, da se Jugoslavija pridruži Grčiji in se z njo vred upre Nemčiji, če bi stopila z armado na grško zemljo. Obratno se pa poroča iz Hrvatske, da zahtevajo Hrvatje "mir za vsako ceno."

Kazanje slik
Jutri večer ob osmih bo kazana v šolskem avditoriju sv. Vida lepa slika "Zivljenje Male Cvetke." Privedite se vrši pod pokroviteljstvom dekliške Marinarne družbe. Narod je prijazno vabljen.

Brez stolčka se ga lahko nagledajo

Italijani so jo tako naglo rinili pred Angleži iz libijskega pristanišča Derna, da so pozabili vzeti s seboj dragoceno sliko Duceja. Angleški vojaki si prav rado vedno ogledujejo to vrhovno silo Italije, ki ima tako hrabro armado, da so se morali Angleži prav požuriti, da jo nekaj ujeli.

Sinočni koncert Glasbene matice je zelo lepo uspel; publika je bila popolnoma zadovoljna

Kljub slabemu vremenu, ki je včeraj nenadoma obiskalo Cleveland, pa je imela Glasbena matica dovolj lepo udeležbo. Zbor je pod vodstvom dirigenta g. Ivana Zormana zopet pokazal, da poseduje zares dobre pevске moči.

Zelo je ugajal moški zbor pri "Kaj pa ti pobič" (glasba Ivana Zormana), ženski zbor v "Jaz bi rad rdečih rož" in "Dekle, to mi povej," moški zbor pa s "Fantovski."

Publika je pa najbolj užgal tercet (Tončka Simičič, Louis Belle in Frank Plut), ki je res dovršeno pel odmelek iz opere "Trubadur." Mešan zbor je pa ugajal v "Spominu" in pa

V Berlinu so aretirali ameriškega časnikarja; vlada je začela preiskovati

Washington, D. C. — Nemška tajna policija je v soboto aretirala Riharda Hotteleta-a, ki je v Berlinu prideljen ameriški poročevalski zvezi. Ameriško poslanstvo v Berlinu je dobilo naročilo, naj takoj zadevo preišče. V Berlinu trdijo nemške oblasti, da so prijeli Hotteleta, ker je obdolžen vohunstva za neko inozemsko državo.

Hotteliet je bil rojen v Brooklynu, N. Y. od nemških staršev. Njegovi starši so zelo vzmerni, jeni radi sinove aretacije in trdijo, da bi se Rihard nikdar ne vmešaval v kako vohunsko afero.

Večja bolnišnica
Glenville bolnišnica, ki se nahaja na 701 Parkwood Drive, bo začela v maju zidati dodatno poslopje. Tudi mnogo nove opreme bo dobila bolnišnica.

Roosevelt kliče na poraz diktatorjev

Poslanik Fotić pri Rooseveltu

Radijsko poročilo iz Detroita je sinoči ob 11 javljalo, da je včeraj poklical predsednik Roosevelt v Belo hišo jugoslovanskega poslanika dr. Konstantina Fotića. Roosevelt je poslaniku rekel, naj se Jugoslavija upre vsem zahtevam osišča, kolikor mogoče dolgo in da ima Jugoslavija na razpolago tukaj 300 letal najnovejšega tipa.

Italijani in Grki so imeli težke izgube zadnje dni na fronti

Bitolj, Jugoslavija. — V to mesto prihajajo poročila s fronte v Albaniji, da se italijanska ofenziva v okolici mesta Tepelini še vedno nadaljuje, enako tudi v dolini Škumbi in da imata obe strani zelo težke izgube. Italijani se poslužujejo tankov, kjerkoli teren to dovoljuje. Pričakovati je, da se bo ofenziva kmalu raztegnila vzdolž vse fronte.

Grki poročajo, da Italijani niso dosegli nič uspehov kljub svojemu velikemu številu, Grki so pa dosegli nekaj uspehov pri Podgradu. Pri Tepelini so izvedli Italijani pet silnih naskokov s svojimi novimi in svežimi četami. Toda ofenziva se je izjalovila radi slabe priprave in pa radi slabega vodstva generalnega štaba.

Nemci širijo govorico, da bodo Angleži v kratkem zasedli Azorske otoke

Berlin. — Nemško vlado zelo zanimajo vesti, ki prihajajo iz Tangiera, Afrika, da nameravajo namreč Angleži zasesti Azorske otoke, ki so last Portugalske. Tudi v Portugalski sami baje nameravajo Angleži dobiti kako važno oporišče. Tangier, ki je bil prej mednarodna zona, je sedaj v oblasti Španije.

Nemško časopisje trdi, da bi Zed. države ne oporekale Angliji izvesti ta korak in se samo to, ampak da Zed. države celo Angležem to priporočajo. Oporišče na Azorih, na Portugalskem in končno na Irskem, bi služilo Angliji za boljšo obrambo proti nemški vojni s podmornicami.

Pobiranje asesmenta
Tajnica društva sv. Marije Magdalene št. 162 KSKJ bo noč med 6 in 7:15 v stari šoli sv. Vida v svrhu pobiranja asesmenta in drugih društvenih zadev.

Mr. Zalar v mestu
Včeraj je došel v Cleveland po uradnih potih Mr. Joseph Zalar, glavni tajnik KSKJ. Danes ostane še tukaj.

Seja Slavčkov
Jutri večer se bo vršila seja Slavčkov. Starše se prosí, da se polnoštevilno udeležijo, da se uradi vse potrebno radi domače zavarave 19. aprila.

Iz bolnišnice
Mrs. Mary Prudič, 8408 Sownski Ave., se je vrnila iz bolnišnice. Tem potom se lepo zahvaljuje za obiske, karte in cvetlice. Prijateljice jo zdaj lahko obiščejo na domu.

Predsednik Zed. držav je obvestil ves svet, da bomo pošiljali toliko časa orožje, da bodo diktatorji strti; označil je osišče kot najbolj brutalno silo na svetu.

VEČ DAVKOV, MANJ DOBIČKOV, DALJŠE DELOVNE URE STOJE PRED NAMI

Washington, 15. marca. — Predsednik Roosevelt je pozval ameriški narod, da bo moral doprinesiti žrtve in upreči vse sile, da izvije zmago iz rok osišča, ki je največja brutalna sila na svetu. Pohvalil je sprejem posojilne postave, kot glas 130,000,000 ljudi, ki ne bodo delali nobenih kompromisov s tirani. Obljubil je Angliji, Grčiji in Kitajski pomoč, ki bo vedno večja in večja, dokler ne bo zveza Rim-Berlin-Tokyo strta.

Predsednik, ki je govoril na banketu zveze časniških poročevalcev, je povedal, da je zdaj konec govoričenja in da se bo zdaj pričelo z akcijo in obljubil, da bo vrelo iz naših tovarn na fronto demokracij brezmejno število ladij, letal, tankov, topov in municije, pa tudi živež.

Posvaril je narod, da če hočemo dati to pomoč, da ji ne sme delati zapreke vojno dobičkarstvo, niti nepotrebne stavke, niti slabo gospodarstvo ali sabotaža.

Splošno se označuje ta njegov govor kot eden najstrastnejših, kar jih je še kdaj imel. Govor je prenašalo 500 radijskih postaj in prenašal se je v vse dele sveta v 14 jezikih, tudi v jezikih onih dežel, ki so pod nacističnim jarmom.

Kot bi hotel vlti pogum v srca onih narodov na Balkanu, ki jim danes groze nemške divizije, je predsednik Roosevelt izjavil, da bo ameriška produkcija povzročila, da diktatorji ne bodo nikdar zmagali.

Pri banketu je bilo navzočih 800 časnikarjev, državni tajnik Hull in drugi kabinetski uradniki, angleški poslanik Halifax, Wendell L. Willkie in druge odlične osebe. Sledil je gromovit aplavz, ko je Roosevelt rekel: "Povedali smo svetu, da se ta narod, zedinjen kot je, zaveda nevarnosti, ki nam grozi in da bomo kos tej nevarnosti, je stopila naša demokracija v akcijo." Predsednik je zlasti poudarjal besedo "novo," ko je rekel, da bomo poslali preko morja vojni material, nov in star, ki ga je moremo pogrešiti.

Sabotaži pripisujejo železniško nesrečo
Baden, Pa. — Sinoči se je iztiril blizu tega mesta ohijski brzovlak, ki je vozil proti Pittsburghu. Neuradno se poroča, da so bile ubite tri osebe in ranjenih je pa več ali manj nad 40 oseb. Ubit je strojevodja, neka ženska in 5 letna deklica, ki je bila z materjo na obisku v Clevelandu.

Kot zatrjuje podpredsednik železniške družbe, E. W. Smith, so bili na progri pri železniških tirih odstranjeni vsi žebli. Ko je iztiril in trije potniški vozovi in voz za prtljago so padli v reko Ohio. Rešilna dela so bila otekočena radi snežnega viharja, ki je tod divjal sinoči in pa radi tega, ker so vozovi globoko v ledenomrzli vodi.

30 dnevnic
V torek ob sedmih se bo brala v cerkvi sv. Vida zadušnica za pokojnik John Novakom v spomin 30 dnevnic njegove smrti. Sorodniki in prijatelji so vabljeni.

Klavir za armado
Mrs. M. C. Horton iz 3386 W. 117. St. je pripravljena dati še dobro ohranjen klavir, ki bi se poslal v vojaško taborišče Shelby, Miss., če bi se dobil kdo, ki bi plačal za prevoz klavirja.

SMRTNA KOSA

Dora Matoševac

Včeraj zjutraj okrog petih je umrla Mrs. Dora Matoševac, stara 64 let. Bolehala je zadnje dve leti. Živela je pri svoji hčeri Elizabeth Buckholtz, 2403 St. Clair Ave. Rojena je bila v Metliki in je prišla v Ameriko leta 1902. Poleg hčere zapušča brata Franka Matoševac in tri vnuke: Frank, Thomas in Joseph Urick. Hči Mary Urick je umrla leta 1937. Bila je članka društva Majke Bistričke, št. 47 HBZ in sv. Krunice sv. Pavla. Truplo bo ležalo do pogreba v pogrebni domu A. Grdina in Sincvi, 1053 E. 62. St. Čas pogreba bo naznanjen pozneje.

Matevž Bratkovich

Včeraj dopoldne ob 11 je umrl v Longview bolnišnici v Ashtabuli Matevž Bratkovich, star 65 let, samski. Zadnja tri leta je živel pri Jack Lenaršiču v Geneva, O. Prej je pa stanoval pri Mary Leskovec na 155. St. Doma je bil iz Št. Jerneja na Dolenjskem, odkoder je prišel v Ameriko pred 35 leti. Pogreb se je vršil v sredo ob 10 iz pogrebnega zavoda August F. Svetek, 478 E. 152. St. v cerkev Marije Vnebovzete in potem na pokopališče sv. Pavla.

Ivan Miller

Na svojem domu, 14615 Darwin Ave. je umrl sinoči Ivan Miller, rodom Hrvat. Pogreb ima v oskrbi August F. Svetek. Čas pogreba in drugo poročamo pozneje.

Joe Hiti

V soboto zjutraj je umrl v Barbertonu, O., rojak Joe Hiti, star 23 let, na posledicah poskoda, ki jih je dobil pri delu v petek, 14. marca v tovarni Columbia Chemical Co. v Barbertonu, O. Truplo bo ležalo na domu matere, 40-14th St. Pogreb bo v torek, 18. marca, ob 9. uri dopoldne v cerkev Srca Jezusovega in potem na pokopališče sv. Križa v Akron, O. Pokojni zapušča žalujoco mater, pet sester, dva brata in več drugih sorodnikov. Oče Joe Hiti mu je umrl pred petimi meseci. Na pogreb bo prišel tudi Rev. M. J. Hiti župnik v Waukeganu, Ill., ki je sorodnik družine. Naj mu sveti večna luč, materi, bratom in sestram pa naše iskreno sožalje.

Klavir za armado

Mrs. M. C. Horton iz 3386 W. 117. St. je pripravljena dati še dobro ohranjen klavir, ki bi se poslal v vojaško taborišče Shelby, Miss., če bi se dobil kdo, ki bi plačal za prevoz klavirja.

SATAN IN IŠKARIOT

Po nemškem izvirniku K. Mays

"Kako pa je bilo tisto posredovanje?"

"Dopovedal je Indijancem, da jih bodo oblasti zasledovale, in tak strah jim je nagnal, da so ne nemudoma izpustili."

"Neverjetno —! Torej oblasti so se zbal Indijanci —? Kaj takega še nisem čul."

"Verjamem da ne!"

"Kako pa da ste tudi vi spet svobodni? Kdo pa je vam pomagal?"

"Moj nož."

"Kako mislite?"

"Hočem reči, da sem se sam osvobodil. Takih priprošnjikov, kakor je na primer Melton, ne potrebujem, bi priprošnje takih ljudi vobče nikdar ne sprejel."

"Sicer pa se zelo motite, če mislite, da ste njemu hvalo dolžni! Zaradi sem vas pred Meltonom sam samostojno doživeli, da je bilo vaše svarilo zelo utemeljeno in da ste čisto prav govorili!"

"Čisto napačno, mislite reči, Melton, čisto napačno! Senor Melton je mož pošteni in kot pošteni je ravnal! In po tem, kar je meni storil, bi rekel, da je zlobnost, kar govorite o njem! Zlobnost sem vaša zlobna podoba zavrnil in jih tudi danes gordečo zavračam!"

"Če je Melton pošteni, je največji lopov caballero! Mar ne mislite, da je pošteno, če nam Indijance na vas in na našo haciendo ter jo da razdaja in požgati —?"

"On —? On da je to storil?"

"Ne, ko sva se prvič videla, ste videli Meltona na tak oduren in nezavestno nerazumljiv način, kakor da ni ničesar vedel. Povedal svoje mnenje in vas zahteval, pa vam bom danes porazložil, kako krivo sodite tebe in plemenitega moža! Zakaj in s čim se vmešavate v moje zadeve in mi dajete nasvete, ki vas niti niti prosil nisem, to puščate na stran, le eno vam povem, česar še gotovo ne veste in ne vidite: Senor Melton, — da mi niti namreč odkupil haciendo!"

"Tisto že vem."

"Tako —? Že veste —?"

"Precej razočaran. "In vendar ga še sumničje —? In no, priznati njegove plemenite velikodušnosti —!"

"Plemenito velikodušnost —? S čim pa jo je pokazal?"

"S tem, da je kupil haciendo. Plemenitega Meltona pa je moj bedni položaj ganil, smilil sem se mu in ko me je spet prosti, se mi je ponudil, da kupi haciendo."

"Tako —? In bili ste seveda v ginjenju nad to izredno usmiljenostjo?"

"Ne norčujte se! Res usmiljenost je bilo! Plačal mi je za razpisno posestvo vsoto, ki je v desetih letih ne bo zaslužil iz njega. Kaj pravim v desetih letih! Dvajset, trideset let moram reči! In težke vsote še bo vlagal v podjetje, pa še mu ne bo nič pomagalo!"

"Ali vas smem vprašati, koliko je dal?"

"Dva tisoč pesosov. S to vsoto lahko iznova začnem, na razpisni haciendi pa bi bil gladu!"

"In kupčija je sklenjena pred vašo odločitvijo?"

"Ne več. Pa bi bil tudi najstarejši orel, če bi mi prišlo kaj takega na misel."

"In izplačal vam je tistih dva tisoč pesosov?"

"Da. In sicer takoj, ko sva se pogodila."

"Torej ne tukaj v Uresu posklenjeni pogodbi, ampak že prej?"

"Že prej in koj, ko so nas Indijanci izpustili."

"Tako —? S čim pa vam je plačal? Ali vam je napisal kakozilo za banko?"

"Kaj še! V gotovini je plačal, s samimi pristnimi, pravimi zlatimi pesosi. In tudi to je dokaz za njegovo plemenito mišljenje!"

"Kaj?"

"No, da je plačal, še preden sva kupčijo pred sodnijo pravomočno sklenila."

"Hm —! Rad bi mu izrazil svoje osebne mnenje o njegovem dobrem srcu in o njegovi poštenosti. Upam, da je še v Uresu —?"

"Ni ga več. Odpotoval je."

"Kam?"

"Na haciendo seve. Na haciendo morate torej it, če ga mislite prositi odpuščanja za sumničjenje —"

"Ali veste za gotovo, da je odpotoval na haciendo?"

"Za gotovo! Kam pa bi naj bil šel?"

"Po kaj pa je potoval na haciendo? Saj je vendar do tal razdžana! Niti strehe nima, niti jesti ne!"

"Nemudoma bo začel z obnovitvijo."

"Tako —? Na haciendi manjka vsega, kar je za obnovo potrebno. Najbrž je že vse v Uresu nakupil in vzel s seboj?"

"Kaj bi bilo tisto?"

"Delavcev manjka —"

"Tiste ima. Saj so izseljenci na haciendi, vaši rojaki, ki sem jih naročil iz Nemčije."

"Orodja manjka. Kar je bilo poljskega orodja na haciendi, je pač vse zgorelo. Semen ni, živin ni, živine ne —. Zidarje potrebuje, tesarje in druge ljudi, ker so vsa poslopja zgorela. In še marsikaj druga. Ali je vse to vzel s seboj?"

"Ga nisem vprašal. Me tudi nič ne briga. Hacienda ni več moja last. Le eno vem, da je odpotoval."

"Seveda takoj potem, ko je sklenil kupno pogodbo?"

"Tako. Niti za uro se ni več mudil v mestu."

"Je sam potoval?"

"Seveda!"

Sicer pa, čemu me izprašujete? Kdo vam daje pravico do takih vprašanj? Čemu bi vam vobče moral odgovarjati —?

Najbrž ste prišli s čisto drugačnimi nameni v Ures. Vljudo vas prosim, pustite me pri miru!"

Obrnil se je in mi pokazal hrbet.

Pa nisem se dal odpraviti.

"Zal vas ne bom pustil pri miru, vsaj zaenkrat še ne. Tudi nisem iz nikarih osebnih razlogov prišel v Ures, ampak prav radi tega, da se z vami pomenim v zadevi haciende in Meltona."

Tedaj se je jezno oglasila ljubka soproga alcaldosa:

"Kaka nevljudnost —! Kaka brezobzirnost —! Čuli ste, da noče don Timoteo ničesar več slišati o vas —. Kaj še stojite tu in ga nadlegujete —? Odstranite se!"

Vljudo sem se poklonil, kakor se spodobi pred tako damo, pa hladno dejal:

"Motite se, senora! Don Timoteo me mora poslušati! Ako se ob najinih pogovorih dolgočasite, vam je svobodno, da se odstranite sami!"

"Odstranim —? Jaz —? Kaj vam je padlo v glavo —? Vidi se vam na vašem obnašanju in iz vsega vašega govornjenja se sliši, da ste res Nemeč — barbar!"

Don Timoteo je naš gost, skrbeti moramo, da ga nihče ne nadleguje. Ne bom jaz odšla, pač pa vam zapovedujem, da nemudoma zapustite sobo!"

1941	MAREC	1941				
Sa	Mo	Tu	We	Th	Fr	Sa
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29

KOLENDAR

DRUŠTVENIH PRIREDITEV

- MAREC**
- 30.—Svetovidski oder priredi predstavo v šolski dvorani.
- APRIL**
- 6.—Svetovidski oder priredi predstavo v šolski dvorani.
- 19.—Društvo Clevela n d s k i Slovenci št. 14 SDZ ima plesno veselico v Twilight Ballroom.
- 19.—Demokratski klub 23. varde ples v SND.
- 19.—Little Flower Cadets št. 47 SZZ priredi ples v SND na 80. cesti.
- 20.—Mladinski pevski zbor Škrjančki priredi koncert v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.
- 20.—Velika bazarna prireditev v korist cerkve sv. Vida v cerkveni dvorani pod pokroviteljstvom društva Najsvetejšega Imena.
- 20.—Dramsko dr. Ivan Canakar predstava v SND.
- 20.—Društvo sv. Kristine št. št. 219 KSKJ priredi spomladansko veselico v cerkveni dvorani sv. Kristine v Euclidu.
- 20.—Društvo sv. Helene št. 193 KSKJ priredi predstavo v Slovenskem domu na Holmes Ave. Po predstavi ples.
- 25.—Martha Washington št. 38 SDZ ples v SND.
- 26.—Sv. Cecilija št. 37 SDZ ples v SND.
- 26.—Jolly Fishermen imajo plesno veselico v Twilight Ballroom.
- 26.—Dr. Marije Vnebovzete št. 103 ABZ proslava 30 letnice v Slovenskem domu na Holmes Ave.
- 27.—Hrvatska katoliška zajednica ples v SND.
- 27.—Cerkveni pevski zbor fare sv. Kristine obhaja 10 letnico obstanka s koncertom in plesom v šolski dvorani sv. Kristine na 222. cesti.
- MAJ**
- 3.—Podružnica št. 50 SZZ

- Ave.
- 27.—Svetovidski oder priredi angleško predstavo v šolski dvorani.
- JUNIJ**
- 1.—"Slovenski dan" v Euclidu (31. maja in 1. junija) v počast slovenskemu pesniku Ivanu Zormanu.
- 1.—Piknik društva sv. Reš. Telesa fare sv. Lovrenca na Basta's Grove, Turney Rd.
- 8.—Društvo sv. Križa, št. 214 KSKJ ima piknik na prostorih SND na 6818 Denison Ave.
- 15.—Društvo sv. Vida št. 25 KSKJ piknik na Pintarjevi farmi.
- 15.—Društvo Napredek, št. 132 ABZ ima piknik na Stuškovih prostorih v Wickliffe, O.
- 22.—Društvo sv. Jožefa št. 169 KSKJ ima piknik na Pintarjevih prostorih v Euclidu.
- 22.—Društvo Združeni bratje št. 26 SSPZ priredi piknik na Stuškovi farmi.
- 29.—Piknik fare sv. Lovrenca na Basta Grove, Turney Rd.
- 29.—Društvo sv. Janeza Krstnika, št. 71 ABZ priredi piknik na Stuškovi farmi v Wickliffe, Ohio.
- JULIJ**
- 4.—Four Points Tavern priredi piknik na Stuškovi farmi v Wickliffe, O.
- 13.—Skupna društva fare sv. Vida imajo piknik na Pintarjevi farmi.
- 13.—Društvo Brooklynski Slovenci, št. 48 SDZ priredi piknik v SND na 6818 Denison Ave.
- 20.—Pevski zbor Slovan priredi piknik na Močilnikarjevi farmi.
- 20.—Pevsko društvo Zvon priredi vrtno veselico na prostorih Slovenskega doma, 6818 Denison Ave.
- 27.—Slovenski groceristi in mesarji piknik na Pintarjevi farmi.
- AVGUST**
- 3.—Društvo Soča, št. 26 SDZ ima piknik na prostorih Doma Zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.
- 24.—Vseslovenski katoliški shod priredi Zveza društev Najsv. Imena na Brae Burn prostorih, 25000 Euclid Ave.

- SEPTEMBER**
- 27.—Proslava 20 letnice društva sv. Jožefa št. 169 KSKJ, s paradno, slavnostnimi obredi v cerkvi Marije Vnebovzete, banke in varietni program v Slovenskem domu na Holmes Ave.
- OKTOBER**
- 11.—Društvo Collinwoodske Slovenke št. 22 SDZ proslavlja 20 letnico obstanka z banketom v Slovenskem domu na Holmes Ave.
- 12.—Podružnica št. 47 SZZ obhaja 10 letnico obstanka v SND na 80. cesti.
- 19.—Oltarno društvo fare Marije Vnebovzete obhaja 25 letnico v Slovenskem domu na Holmes Ave.
- 25.—Slovenska zadružna zveza priredi plesno veselico v SDD na Waterloo Rd.
- 25.—Društvo Danica, št. 11 SDZ priredi plesno veselico v SND na St. Clair Ave.
- NOVEMBER**
- 16.—Mladinski pevski zbor Črički priredi koncert v SND na 80. cesti.
- DECEMBER**
- 27.—Božičnica mladinskega pevskega zbora Škrjančki v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.

Učinek radija, ki je v nekaterih boleznih v rokah zdravnika za bolnika edino rešilno sredstvo, poznamo. Kakor pa pomeni radij mnogim bolnikom rešitev, tako vpliva pogubno na delavce, ki so pri pripravljanju radija iz rud z njim zaposleni. Zato se morajo pri pridobivanju radija delavci pred njegovim vplivom skrbno zaščititi. Predvsem morajo delavci ostati, kjer je to mogoče, v čim večji razdalji od radijevih preparatov. Za zaščito pred žarki, ki jih radij izžareva, imajo primerne svinčene senčnike. Tudi ob alfa žarkih nastajajoča radijeva emanacija vpliva na okolico. Zaradi tega se morajo vsi prostori, v katerih se predelujejo radijeve snovi, skrbno zračiti. Isto velja seveda tudi za kraje v rudniku, kjer kopljejo radijeve rude. Najvažnejša pa je stalna zdravniška kontrola nad osebjem, ki prihaja v stik s predelavo radija.

Do leta 1913 se je pridobival radij samo v Joachimsthalu. Tik pred svetovno vojno pa so v Coloradu v Severni Ameriki odkrili nova najdišča radijevih rud, ki so nekaj časa krila dve tretjini produkcije radija. Od l. 1927 pa se radij v teh najdiščih več ne pridobiva, pač pa so bili odkriti l. 1923 bogati rudniki radija v Katangi v belgijskem Kongu. Te rudnike izkorišča družba Union Miniere du Haut Katanga. V letu 1930 so našli nov velik rudnik v Kanadi ob Medvedjem jezeru.

IZ DOMOVINE

—Žrtv brezposelnosti. V mariborsko bolnišnico so pripeljali iz Studencev 30 letnega delavca Engelberta Bohaka. Prezeval si je žile na obeh rokah ter je izgubil veliko krvi. Dejanje je izvršil, ker že dolgo časa ni mogel dobiti dela.

—Tatvina na Teharjih. V gostilni Kremžar Antonije na Teharjih pri Celju je ukradel pred dnevi neki delavec iz Celja iz posebne sobe 600 dinarjev in nato pobegnil.

MALI OGLASI

Išče se bolničarka za zdravniški urad. Mora biti Slovenka. Pokličite—KENmore 6850 ali GLENville 5135. (63)

Mason Heating & Building Contractor
1193 Addison Rd. ENdicott 0487
Cleveland, O.
Novi furneri za premoč. plin, olje, boilerji za vročo vodo ali paro. Vsi deli za popravo, čistimo, resetamo, air conditioning, tinning, novi gutters. Nova streha in poprave. Plumbing: misarska dela, poprave, kompletne remodeliranje, strganje podov, dekoracije. Mi vam postavimo novo hišo ali garažo. F. H. A. financiranje, lahka mesečna odplačila. Nobeno delo preveliko, nobeno premajhno. Imamo mnogo let izkušnje. (63)

Hiša naprodaj
Proda se hiša za 2 družini na 1069 E. 78. St. Cena samo \$3,000. Pokličite MULberry 8638. Za podrobnosti se oglašite na 697 E. 127. St. (64)

Delo dobi
Fant ali dekle dobi delo v groceriji, imeti mora že nekaj izkušnje v tem delu. Vprašajte v **United Food Store**
8225 Noble Rd., Cleveland Hts. (64)

Soba se odda
Lepo opremljena soba se odda fantu; gorkota; blizu Richman tovarne. Vprašajte na 5801 Dibble Ave. (64)

Prijatelj's Pharmacy
SLOVENSKA LEKARNA
Vogal St. Clair Ave. in E. 68th
ENdicott 4212
Prescription Specialists

Michael Casserman
18700 Shawnee Ave.
Tel. IVanhoe 3877
Plumbing
Electric Sewer Cleaning
(5, 7, 10, 12, 14, 17, 19, 21)

Mali vojaški truk na preizkuševalni vožnji. Takih truckov je naročila vlada za našo armado 2,100, od tega jih bo 1,500 izdelanih v Fordovih tovarnah v Dearborn, Mich. To je del naročila za narodno obrambo.

Poglavarji arabskih rodov so se zbrali v nekem mestu v Južni Alžiriji, da pozdravijo gubernerja francoskih kolonij v Severni Afriki admirala Jean Charles Abrial-a. Arabci podpirajo svobodno francosko vlado, ki je proti osišču.

Sigrid Undset:

KRISTINA — LAVRANSOVA HČI

III—KRIŽ

Skoraj prav tako hitro, kot se je bil v njem porodil sum — da je Erlend zlorabil njegov pečat —, je začutil, ne, Erlend nikakor ni mogel storiti kaj takega. Erlend ni nikdar v življenju storil kakšnega nečastnega dejanja, ki bi ga bila sprožila kakšna skrita misel — ali ki bi sploh imelo kakšen smisel —.

Simon se je premetaval po postelji in stokal. Skoraj pametno so mu zmešali z vso to neumnostjo. Mučila ga je misel, da je Gaute leta in leta hodil okrog in si le-to mislil o njem — bilo je nespametno, da si je vse to tako gnal k sreči. Tudi če ima dečka, rad, če ima vse Kristinine siove rad —. Saj so skoraj vsi še otroci; ali mu res mora biti toliko do tega, kako sodijo o njem?

In zakaj ga tako raztogoti in razkači, kadar pomisli na može, ki so položili roke na ročaj Erlendovega meča in prisegli, da pojdejo za svojim voditeljem! Ako so bili taki koštruni, da so se dali preslepiti Erlendovi zgovornosti in drznemu nastopu ter mislili, da je ta mož rojen za voditelja — tedaj ni bilo pričakovati nič drugega kakor to, da so se vedli kot zbegane ovce, ko je ves načrt izpodletel. Kljub temu se mu je zdelo, da mu kar miglja pred očmi, ako je pomislil na to, kar je zdaj zvedel na Dyfri-ru — toliko mož si je upalo položiti mir v deželi in svojo lastno srečo Erlendu v roke — tudi Haftor Olafsson in Borgar Trondsson —! In niti eden ni imel tolike poguma, da bi bil stopil na plan in od kralja zahteval, naj se Erlendu dovoli častna poravnava in se mu puste njegova dedna posestva. Bilo jih je toliko, da bi bili združeni to lahko izsilili. Med norveškimi velikaši je še manj pameti in moške srčnosti, kot je včasih mislil —.

Ježilo ga je tudi to, da njega samega niso nič obvestili o teh načrtih. Ne da bi ga bili mogli pridobiti za tako brezglav načrt. Ampak da sta tako Erlend kot Gyrd delala za njegovim hrbtom in mu to prikrižala —. Saj je menda prav tako dober plemenitaš kot kateri drugi, in tudi veljave ima precej v srenjah, kjer ga ljudje poznajo —.

V nekem oziru pa se je z Gyrdom strinjal. Ker se je Erlend izkazal tako nevrednega svoje-ga poveljstva, ni imel pravice zahtevati, da bi njegovi zavez-niki stopili na plan in razodeli svojo zvezo z njim. Simon je vedel, ako bi bil Gyrd dobil samega, bi nikdar ne bilo prišlo

tako daleč, da bi se bil na ta način ločil od svojih bratov. Pa je bil tisti vitez Ulf zraven; moli je svoje dolge noge od sebe in opisoval Erlendovo neumnost — zdaj, ko je že vsega konec! Nato pa je povzel besedo Gudmund. Niti Gyrd niti on sam nista dotlej nikdar trpela, da bi najmlajši brat ugovarjal njunemu mnenju. Odkar pa se je oženil z duhovnikovo prilieznico, ki je bila kesneje njegova lastna prilieznica, je fant postal tako ošaben, ponosen in samozavesten — Simon je samo sedel in zija-l v Gudmunda in ko ga je gledal, ga je vedno bolj grabila jeza —, govoril je tako mastito in njegov okrogli, rdeči obraz je tako spominjal na otroško ritko, da so Simona prsti srbeli, da bi udaril —. Nazadnje Gudmund nemara še sam ni več vedel, kaj jim je povedal.

Tako je torej prišlo do razdora med njim in bratoma. Če je pomislil na to, je imel občutek, kakor da bi moral izkrcavati — kakor bi bile pretrgane vezi iz mesa in krvi. Bil je ves reven od tega. Če nimaš brata ne sest-re, gole tvoje so pete —.

Naj bo kakorkoli, ko so bili sredi najhujšega prerekanja, je nenadoma spoznal — sam ni vedel kako — da Gyrdovega uga-slega, odrevenega vedenja ni krivo samo to, ker ima brat na svojem domu premalo miru. Gyrd je imel Helgo še vedno rad, to je Simon takoj opazil; to je bilo tisto, kar je bratu tako čudno vezalo roke in mu pilo mo-či. In to je na nerazumljiv, skrivnosten način vzbujalo njegov srd nad — no, nad vsem življenjem.

Simon je skrtil obraz med ro-ke. Da, dobri, poslušni sinovi so bili nekoč. Njemu pa tudi Gyrd ni bilo težko, vzljubiti neveste, ki jih je oče pripeljal k nji-ma, rekoč, da jima jih je izbral. Stari jima je ves božji večer za-res lepo pridigal, tako da sta na-zadnje vsa krotka sedela pred njim — govoril jima je o zakonu, prijateljstvu in zvestobi med poštenimi dostojnimi zakonci, za zaključek pa je oče spregovoril še o molitvah in mašah. Škoda, da ni znal še svetovati, kako bi človek pozabil — ako je prijateljstvo razbito, čast poteptana, zvestoba pa greh in skrivna sramotna muka. In ko je vse pretrgano, ne ostane drugega kot kr-avača rana, ki se nikdar več ne zaceli —.

Ko je bil Erlend zopet prost, je obšel Simona nekakšen mir — nemara samo zato, ker moški ne prenese, da bi pretrpel toliko težkega, kot je on takrat pretrpel v Oslu. Ali se kaj zgodi — ali pa samo od sebe odleže.

Ni mu bilo všeč, da se je Kristina z možem in vsemi otroki naselila na Jorundgaardu in se je moral on srečavati z njimi kot prijatelj in sorodnik. Pa se je tolažil — še veliko hujše je bilo, ko je moral z njo prebivati pod isto streho, kakor je moške-mu neznosno, če mora prebivati pod isto streho z ljubljenim žen-sko, ki mu ni žena in ne sorodnica po krvi. In to, kar se je bilo pripetilo med Erlendom in njim, tisti večer, ko so slavili svakovo osvoboditev iz stolpa — to je iz-brisal iz svojega spomina: Erlend je vse to pač samo napol razumel in mu gotovo nič več ne prihaja na misel. Erlend tako čudno lahko pozablja. Sam pa ima svoj dvor in ženo, ki jo ljubi, in svoje otroke.

Tako se je nekoliko pomiril. Kaj more za to, da ljubi sestro

svoje žene! Bila je nekoč njegova nevesta — in ni bil on tisti, ki se ji je izneveril. V tistem času, ko je vzljubil Kristino Lavransovo, je bila to samo njegova dolžnost, saj je živel v veri, da mu je izbrana za ženo. Da je dobil sestro — je bila Ramborgina volja — in volja njenega očeta. Lavransu, čeprav je bil tako moder mož, ni prišlo na mar, da bi ga bil vprašal, če je že pozabil. Sicer pa je Simon vedel, da bi ga ne smel niti Lavrans kaj takega vprašati.

Pozabljati ni vajen. Tega ni prav nič kriv. In nikdar še ni spregovoril niti besedice, ki bi jo bil moral zamolčati. Kaj more za to, da ga hudič trapi s spomini in sanjami, ki skrunijo krvne vezi — prostovoljno se ni nikdar vdajal grešnim ljubavnim mislim in v vseh svojih dejanjih je bil nasproti njej in njenim domačim vedno kakor zvest brat. To prav dobro ve.

Nazadnje je bil s svojo usodo vendarle kolikor toliko zadovoljen.

Dokler je vedel, da je on tisti, ki onima dvema izkazuje usluge. — Kristini in možu, ki si ga je izbrala namesto njega. Venomer sta morala sprejemati njegovo podporo.

Zdaj se je to spremenilo. Kristina je tvegala življenje in mir svoje duše, da bi rešila življenje njegovemu sinu. Bilo mu je, kakor bi se bile odprle vse stare rane, odkar je dopustil, da se je to zgodilo.

In zdaj je prišlo celo tako daleč, da dolguje Erlendu življenje.

V zahvalo za to, pa ga je zdaj še razžalil — nehote, v mislih samo — ampak vendar!

— et dimittite nobis debita nostra, sicut et nos dimittimus debitoribus nostris. — Čudno, da nas Gospod ni tudi naučil moliti "sicut et nos dimittimus debitoribus nostris." Ni vedel, ali je to dobra latinščina ali ne — v tem jeziku nikdar ni bil preveč podkovan, vedel pa je, da mu je bilo vedno kako mogoče, odpuščati svojim dolžnikom. Veliko težje pa se mu je zdelo odpuščati tistim, ki so njemu naprtili kakšen dolg na tilnik —.

In odkar so lahko rekli, da so bot — on in onadva —, je čutil, kako se sleherna stara bolečina, ki jo je bil leta in leta siloma zatiral v sebi, prebujala in spet oživlja —.

Erlenda v svojih mislih ni mogel več odpraviti v stran — ni ga mogel več imeti za nespametnega človeka, ki ne zna ne gledati ne učiti se, ne razumevati ne spominjati se. Zdaj mu je Erlend težil srce, ravno zato, ker nihče ni mogel vedeti, kaj oni vidi in misli in česa se spominja — bil je popolnoma nepreračun-

ljiv.

— Marsikdo dobi, kar je bilo namenjeno komu drugemu, nihče pa ne dobi usode koga drugega —.

To je bila resnična beseda.

On, Simon, je ljubil svojo mlado nevesto. Ako bi jo bil dobil, bi bil gotovo postal zadovoljen človek; gotovo bi srečno živela drug z drugim. In ona je danes še vedno ista kot tedaj, ko sta se prvič srečala. Krotka in spodobna, razumna, tako da jo moški tudi v težkih stvareh rad vpraša za svet, nekoliko svoje-glava v malenkostih, sicer pa poslušna, od očeta navajena na to, da se da voditi, podpirati in brantiti —. Tedaj pa jo je ta človek dobil v svojo oblast — on, ki niti samega sebe ne zna voditi, ki nikdar ni bil nikomur varuh. Uničil je njeno sladko devilstvo, razrušil njen ponosni mir, razdrobil to žensko srce in jo prisilil, da je vsako sposobnost, ki jo je imela, do skrajnosti natezala in napenjala. Ona se je morala postaviti za svoje-ga ljubega kot ptička, ki s trepetajočim telesom in zvenječim glasom brani svoje gnezdo, če se mu kdo približa. Njeno gibčno vitko telo je bilo videti kot ustvarjeno za to, da bi ga nosile in presrečno varovale moške roke — Simon pa ga je videl napetega od divje volje, medtem ko ji je srce v prsah kovalo od poguma, strahu in bojevitosti, in se je borila za moža in otroke, kakor celo golobica more postati divja in neustrašena, kadar ima mladiče.

Ako bi bil on njen soprog, ako bi z njegovo pošteno dobro voljo petnajst let živela skupaj — bi se pač tudi zanj postavila, če bi ga zadela kakšna nesreča, to je dobro vedel. Modro in pogumno bi mu tedaj stala ob strani. Nikdar pa ne bi bil videl tistega okamenega obraza kot onega večera v Oslu, ko je sedela pred njim in mu pripovedovala, da si je šla ogledat tisto hišo. Gotovo je ne bi bil nikdar slišal, da bi bila klicala njegovo ime v taki stiski in v taki divji bridkosti. In ni ji odgovorila v njegovem sreču poštena in vrla ljubezen njegove mladosti. Tista strast, ki se je dvignila in vpila njenim divjim mislim nasproti — nikdar bi ne bil zvedel, da more kaj takega v njegovi lastni duši, ako bi se bilo z njima tako zgodilo, kot je bila volja njenih očetov.

Njen obraz v tisti noči, ko je šla mimo njega, da bi poiskala pomoči za njegovega otroka — tiste poti si ne bi bila upala napraviti, da ni bila Erlendova žena, ki se je morala privaditi na to, da je ravnala brez strahu, četudi ji je srce trepetalo od bojazni. Njen od solz mokri smeh-ljaj, ko ga je zbudila in mu po-vedala, da deček kliče po očetu — tako presunljivo sladko se smehlja samo tisti, ki ve, kaj pomeni, izgubiti boj, pa tudi izbo-jevati ga —.

Erlendovo ženo je ljubil — kakor jo zdaj ljubi. Potem pa je njegova ljubezen vendar grešna, in potem pač ne more biti dru-gače, kot je — da se namreč ču-ti nesrečnega. Tako nesrečen je,

da včasih čuti v sebi samo veliko začudenje — nad tem, da se ravno njemu tako godi in da ne vidi nobenega izhoda iz svoje nesreče.

— Ko je gazil svojo čast in plemenite nravi ter Erlinga Vid-kunssona spominjal na stvari, o katerih noben poštenjak niti čr-hnil ne bi, da zanje ve — tedaj tega ni delal za brate ali sorod-nike, marveč samo zanjo. Samo

njej na ljubo se je toliko ponižal, da je šel prosjačit k onem kakor prosjačijo gobavci v mi-stih pred cerkvenimi vrati in pr-tem kažejo svoje ostudne rane. Misil si je — nekoč bo more-la to izvedeti. Ne vse, ne, kak-ogloboko se je ponižal. Ko pa je sta obadva že stara, si je mislil bo rekel Kristini: Pomagal sem ti po svojih najboljših močeh (Dalje prihodnjič.)

Newyorški župan Fiorello H. La Guardia se je izkazal tudi kot spretnega grocerista, ko je stopil v neki prodajalni za prodajalno mizo in pokazal prodajalcem kako sprejema državne živilske znamke kot plačilo za živila.

Slika nam predstavlja Vic Donahey-a, ki je star 27 let in je sin ohijskega senatorja Vic Donahey-a, kateri je z vso silo protestiral proti obvezni vojaški službi, sedaj pa, ko se njegov sin pripravlja k vojakom, oče temu ne oporeka.

Točna postrežba

- KADAR želite poslati denar v staro domovino; vsaki pošiljatev je garantirana;
- KADAR rabite krstni ali rojen list iz starega kraja;
- KADAR potrebujete notarske listine ali notarski podpis in
- KADAR želite napraviti prošnjo za prvi ali drugi državni ljanski papir, se vedno obrnite na:

AUGUST KOLLANDER
6419 St. Clair Ave., v Slov. Nar. Domu

Pri Kollanderju dobite listine za dohodninski davki (INCOME TAX) ter vam iste na vašo željo tudi izpolnijo ter notarsko potrdre.

Preizkušena zdravila proti glavobolu
Mandel's Headache Tabs
1. Ustavi glavobol
2. Uredi želodec
3. Ojači živce
4. Odpomoč ženskemu zdravju
CENA 50¢
MANDEL DRUG STORE
SLOVENSKA LEKARNA
15702 Waterloo Rd.
CLEVELAND, O.
Pošiljamo tudi po pošti

Posebnost za Cleveland bodo letošnje operne predstave, kate-re priredi Metropolitan operna družba iz New Yorka v Cleve-landu od 14. do 19. aprila. Na-stopali bodo v teh najodličnejši operni pevci in pevke. Vpizor-zenih bo devet opernih predstav, med katerimi so tri popolnoma nove za Clevelandčane.
V ponedeljek 14. aprila bo na-stopil v operi "The Marriage of Figaro" Salvatore Baccaloni in prav tako nastopi tudi 16. aprila v operi "The Daughter of the Regiment" in 18. aprila v operi "The Barber of Seville." V to-rek 15. aprila nastopi v operi "Tristan and Isolde" Lauritz Melchior, ki bo nastopil tudi 17. aprila v operi "Die Walkuere." Helen Jepson pa nastopi 19. aprila popoldan v operi "Faust." Zaključna operna predstava pa bo z opero "Rigoletto" 19. aprila zvečer, v kateri nastopi nova operna zvezda Josephine Tumi-na in Lawrence Tibbett.
Vstopnice so po 1, 2, 3, 4, 5 in 6 dolarjev. Dobite jih, če prilo-žite naročilo po pošti ček in ku-vertu z vašim naslovom in znam-ko. Naročite jih pri Northern Ohio Opera Assoc., Union Bank of Commerce, Euclid at Ninth, Cleveland, Ohio.

AMERIŠKA DOMOVINA

bi morala biti

V
vsaki slovenski hiši